

## KURYER LITEWSKI

za Najwyższem Dozwoleniem  
IMPERATORA I M C S CAESY ROSSYI.

W WILNIE V. S. 14. STYCZNIA 1803. ROKU WE SRODĘ

z Petersburga V. S. 2. Stycznia.

Wielikoluckiego regimentu muszkietyerów Podpółkownik Berens przejdzie do służby cywilney; 13 batalionu artylleryi Maior Bedraha uwalnia się od służby z rangą Podpółkownika. Tajny Konsyliarz Baron Budberg przyjęty do woyskowej służby umieszcza się w armii z rangą Generała Infanteryi. Naznaczeni komendantami Rizańskiego regimentu muszkietyerów Półkownik Kublicki, Moskiewskiego Podpółkownik Monachtyn. Koliwańskiego muszkietyerów Maior Oreus uwalnia się od służby z rangą Podpółkownika i mandurem.

z Wiednia 8. Stycznia.

Król Jmć W. Brytańni darował Arcy Xiążęciu Karolowi 4 piękne konie, które tu są zprowadzone. — Od początku r. 1793 do końca 1802 w meńnicach Austryackiej Monarchii wybito pieniędzy złotych, srebrnych, miedzianych, wielkości rozmaitej za 283 miliony złotych. — Ociec S. miał przesłać trzy bulle dworowi Madryckiemu; w pierwszej Xiążęcia Pokoju wyznacza generalnym Wizytatorem wszystkich Zakonów w całej Hiszpanii; w drugiej pozwala Królowi Katolickiemu wybierać przez lat 20 dochody wszelkie z wakujących beneficjów; w trzeciej udziela władzę nieograniczoną Arcy Biskupowi Toledo zgaszania tyle klasztorów, ile potrzeba wyciągać będzie. Bulle nie są dotąd ogłoszone. — U nas podatek od tabaki 16 gracyarami na funt od nowego roku, ma przynieść skarbowi 12 lub 14 mill. zł. ryń. — Graf Eltz wyznaczony Ambassadorem do Hiszpanii, rozkaz odebrał pośpieszyć do Madrytu. — W Constantinopolu Lord Elgin traktować nie przestaje z Portą względem nowego przymierza, ażeby do Egiptu wstęp zagrodzono obcemu żołnierzowi.

z Londynu 31. Grudnia.

Generał Andreossy dotąd żadney negocjacyi nie uskuteknił z Ministrami naszymi; wszystko jest na tym stopniu jak poprzednik Otto zostawił. Podobnym sposobem wszelkie przełożenia w Paryżu czynione od Lorda Whitwórtth nie sprawiły. Malta i Egipt długo ieszoze zawadzać będą do przywrócenia zupełney zgody między Francją i W. Brytańnią; regimenta twierdzą Valetta zastępujące wzmocnić kazano i dopełnić nowozacząnym żołnierzem. — Osady nasze w Indyi zachodniej wolnemi nie są od zarazy, która tak wielką klęskę sprawiła w S. Domingo i Guadalupie. Smutny rapport przyszedł, że choroby zagęściły się w Grenadzie; wiele Indu pomarło; między innymi padł ofiarą Gubernator Hobart. — Generał Pichegru miewa częste rozmowy z Xiążęciem d'Yorku. — Generał Cavan Irlandczyk, który niedawno z Egiptu powrócił, w nadgrode rycerskich czynów ma zostać Parem. — Jedna z fregat Angielskich zawinęła do Toulonu. Kapitan donosił Admiralsowi Bickerton krążącemu przy Sardyńskich brzegach, że w tym porcie nie widział goto-

wości znaczney do wyprawy; iednak wktótce roboty większe mają być rozpoczęte. — Parlament odłożył posiedzenia swoje do d. 3 Lutego. — Kommissya Parów pochwaliła projekt od Lorda S. Vincent podany, dla wytępienia bezprawioów w administracyi departamentu morskiego, dawniej roztrząsany w izbie niższej. Król Jmć potwierdzi i w prawo zamieni.

D. 29 gdy obrady Parlamentowe miały być zawieszzone, powstał z opozycją Elliot. „Narod, iego są słowa, w niebezpieczeństwie; my na 6 tygodni oddaliśmy się do domów. Francya technie duchem nieprzyjacielskim iawnie i głośno; Ministrowie nie chcą przemówić w jakim stanie jest narod. Konsul w czasie pokoju zdobywa kraie lepiej niż orężem, potęgę morską i ladową powiększa, granice utwierdza; robi związki nowe, umacnia dawne; napełnia zbrojownie; górując już na lądzie, zamysla o poużeniu Anglików na morzu. W takim stanie rzecz widząc Mnistrowie milczą. Malta wprawdzie naszą jest; coż się dzieje z Alexandryą i przygórkim dobrej nadziei? Cochín i Floryda rychtoli będą w mocy Francuzkiej? Gdzież są handlowe traktaty? Francya towarów naszych nie przyjmuje; za przykładem iey posli zprzymierzeńce. Dalismy pieniądze na woysko i flotę; nadto wiele iesli pokój się utrzyma; nazbyt mało, iesli przyjdzie do wojny. Jesli Ministrowie niebezpieczeństwa nie widzą, pocóż te siły; iesli widzą, czemu nie ostrzegają narodu, ażeby wiedział czego się ma spodziewać. „

Odpowiedział Addington: „Nie mogę utrzymywać, że narod jest w niebezpiecznym stanie. Zna tę prawdę narod, widzi Parlament. Zawsze rozumiałem, że wzrost potęgi Francuzkiej Anglikom jest groźny; dla tego Ministrowie pilnie oznuwać mają w dzisiejszych okolicznościach. Nie malujemy iednak obrazu farbami czarnemi; coż o naszej trwodze rozumieć będą w Europie? Gdyby jakie niebezpieczeństwo już wisiało, czyliż Parlament nie dał rządowi środków dzielnych do odwrócenia klęski? Przy tych możecie smiało reprezentanci 6 niedziel poczywać; a iesli tak czynić każe konieczna potrzeba, ma Król władzę z prawa, przędzey przed czasem dziś zamierzonym, zwoływać obie Izby do publiczney posługi. „

Pisma nasze dziś żartują z opozycją Grenvilla, która mówiąc prawdę, jest za odnowieniem wojny; nie żeby w samej rzeczy pragnęła zerwania pokoju, lecz dla widoków osobistych. Tak np. Temple wyznał iż pragnie urzędu w administracyi. Buckingham co ma dochodu ledwie 5 t. FS. chce być Oratorem skarbowym, a zdać mieć rocznego dochodu 18 t. FS. Lord Grenville Audytorem tegoż wydziału, który urząd muięcy trochę przynosi; Tomasz Grenville sędzią z pensją 3 t. FS. etc.

z Paryża 29. Grudnia.

Segur dawniej za granicą poseł został Konsyliarzem Stanu. Wielki Sędzia Regnier zasiadał w trybunale najwyższym. Pierwszą sprawę

w obecności jego przełożono tych Murzynów, którzy pod Generałem Toufsaint konstytucją dla wyspy S. Domingo pisali, zamyslaiąc o niepodległości, i bunt przeciwko RPtey podnosząc; znajdując się dziś w Bresteńskim porcie; wszystkich do Sądu Departamentu Sekwany odesłano. — Konsul rozkazał w głównych miastach RPtey. Lyon, Rouen, Bordeaux, Marseille, Bruxelles, Anvers, Nantes, Dunquerque, Lille, Moguncyi, Nimes, Avignon, Strasburgu, Turinie, Montpellier, Genewie, Bayonne, Toulouse, Tours, Carcassone, Amiens, Havre, założyć izby handlowe, z 15. najwięcej osob złożone. W Paryżu będzie Rada najwyższa pod prezydencją Ministra wewnętrznego; wszystkie interesa kupieckie, sposoby rozkrzewienia handlu tam roztrząsane i przygotowane, rządowi do potwierdzenia i wykonania będą podawane. Artyllerya RPtey składa się teraz z 8. regimentów pieszych, 4. konnych, i 4. batalionów pomocników. Konsul względ mając na wielość twierdz granicznych, mnóstwo bateryi nadmorskich, ogromność armii, liczbę tych regimentów ma pomnożyć.

Generałowi Andreossy raz jeszcze zalecono przypomnieć rządowi Angielskiemu, że czas jest wyprowadzić wojsko z Egiptu i Malty, według brzmienia traktatów. — Ostatni rachunek następująca ludność pokazuje w miastach naszych: Paryż 548. t. Anvers 56. Avignon 21. Bastia 11. Bayonne 13. Bordeaux 91. Brest 26. Bruxelles 66. Dijon 19. Dunquerque 21. Havre 16. Liege 50. Orient 20. Louvain 18. Luneville 10. Lyon 89. Maastricht 18. Marseille 96. Metz 32. Montpellier 33. Nantes 77. Orleans 41. Rheims 30. Rouen 87. Strasburg 49. Toulon 22. Turin 70. Versailles 27. W Lyonie rewolucya największą ludności klęskę zadała. W armii lądowej ma RPta oprócz tych którzy byli Generałami en chef, iacy są Moreau, Massena, Brune etc. 121. Generałów dywizyi 242. Generałów brygady, 124. Adjutantów kommandujących, których ranga Brygadyerom odpowiada. W wojsku morskiem 6. Wice Admiratów, Thevenard, Truguet, Villaret, Martin, Rosili, Bruix 21. Kontr Admiratów, 136. Kapitanów okrętowych, 180. Kapitanów fregat.

D. 27. Grudnia, Stanu Konsyliarz Józef Buonaparte z Grafem Cobenzl posłem Cesarzem podpisał umowę względem dopełnienia nagrody przyrzeczonej bywшему Xiążęciu Teskanii. Arcy Xiążę Ferdynand oprócz krajów przyznanych iemu w Ratuszynie, otrzyma Biskupstwo Eichstadt i godność Elektorską; Elektor Bawarski za odstąpienie tego kraju zamiar mieć będzie. — Wyrokiem Konsulowskim zgromadzenie prawodawcze zwołane jest na d. 20. Lutego; d. 21. Stycznia kończy się urzędowanie tych prawodawców, którzy w r. 11. ustępować powinni według porządku przepisanego. Rozumiemy że pierwszym zamiarem prawodawców będzie przyjęcie księgi praw cywilnych, którą Trybunowie i Stanu Konsyliarze układają pracowicie. — Segur, Generał Bourcier, i Piemontczyk Galli zostają Konsyliarzami Stanu; Generał Jourdan zasiadać będzie w departamencie wojennym; godzien tego stopnia wódz, który pod Fleurus zwyciężył, a rządząc Piemontem zasłużył u obywatelów na wdzięczność i szacunek. — Wybrane osoby z kommissyi skarbowey pracują pilnie nad wynalezieniem sposobu opłacenia iak najprędzej Belgickich długów, które traktatem Lunewilskim przyjeła na siebie RPta.

Inna Kommissya gotuje projekt przywrócenia trzech Akademii zgaszonych w Paryżu przez rewolucyą, Scyencyi, Francuzkiej, nauk wywolonych; ma bydź ustanowiona czwarta kunsztów; dawniejsi Akademicy powrócą na swoje miejsca; członki dzisiejszego Instytutu narodowego zabiorą takie iakie przystoi każdego powołaniu i talentom. — Słychać iż wkrótce zapas na wyrok Senatu, przeznaczający każdemu z 120. Senatorow dochód gruntowy w dobrach narodowych, iak dla honorowego legionu iuż

zrobiono. — Utrzymywanie wiadomey machiny w Marly kosztowało corocznie 71. tysięcy liwrów; zrobienie r. 1690, licząc na terażniejszą monetę 4. milliony 630. tysięcy. — Uczony Ramond zwiedził niedawno wierzchołki najwyższych gór Pyreneyskich, znalazł wiele roślin, kamieni etc. zrobił wiele obserwacyi metereologicznych, które za powrotem do nas udzieli uczonym. Pierwszy Konsul zawczora był w Senacie, gdzie długo rozmawiano o przyszłym urzędzeniu Szwaycarów.

Wielki Sędzia Minister sprawiedliwości Regnier ma pensyi roczney 200 tysięcy liwrów; więcej niżeli Minister zagranicznych interesów, który nie bierze nad 150. t. — Vaudreuil za dawnego rządu General Lieutenant w służbie morskiej umarł lat mając 78; mąż rycerski flotę d. 12. Kwietnia r. 1782. przez Admirala Rodney porażoną ocalał, i do S. Domingo wprowadził szczęśliwie, po uwiezieniu najwyższego wodza Gralse. — Prefekt Departamentu deux Seyres rozdał znaczną nagrodę 35. strzelcom, którzy w przeciągu 3. miesięcy 35. wilków ubili. — W Dunquerque i po innych portach nad morza Manche leżących budujemy teraz 3. okręta liniowe, 5. fregat, wiele korwet i mniejszych statków; w Boulogne i Dunquerque uzbraja się eskadra płynąc mająca do lądów wschodniej; w Brest, Rochefort, Orient, Toulon, większe są przygotowania; na statkach i marynkach nie zdywa narodowi, lecz ćwiczenia długiego potrzeba, ażeby wprawni byli, iak być powinno; podczas ostatniej wojny flotta RPtey straszliwe klęski nie raz ponosiła; w ostatnich kampaniach z portu nie wychyliła się prawie; tak dalece iż do niej stosować możemy co powiedziano o Rzymianach pod Numą: *desueta triumphis agmina*. Daleka podróż, częsta żegluga lud wprawi.

Niektóre domy w Frankforcie, Norimberdze, Hamburgu, mówi pismo urzędowe, długo były tych zchrońieniem, którzy się nymować dawali do popełnienia wszelkich zbrodni na lądzie. Jeśli jest prawdą, że fakcyja niecierpiąca spokojności Europejskiej chce daley poświęcać dostatki narodu walecznego i zacnego z wielu względów, i wspierać zamiary Ducheila, Dandré, Biskupa Arras, Grenvilla, etc. takim radziemy być ostróżnemi, a urzędnikom miast zalecamy pilność; bo wszystkie kraie, najbardziej miasta handlowe, które dają zchrońienie Agentom tej fakcyi przeto że magazyny swoje mają za morzem, i które do tej walki nie krew lecz pieniądże przynoszą, z doświadczenia wiedzieć powinni, że woyna ciągnie za sobą klęski różliczne, które dla słabych są najstraszniejsze. Przetoż interessem jest miast handlem kwitnących iedynie, ażeby pokój szczęśliwie przywrócony potrwał najdłużej.

*Od granic Włoskich 28 Grudnia.*

Obraz cudowny N. M. P. za rozkazem Oycy S. przewieziony z Rzymu do Loretu, obrzędkiem uroczystym do świątyni wniesiono przy odgłosie armat; 8. Biskupów umieścili go na miejscu z którego był wzięty przez Francuzów r. 1797; ludu z okolic zgromadziło się więcej 50. tysięcy; wieczorem całe miasto i wieś poblizsze oświecono. — Wraz po oddaleniu się Króla Etrusków do Hiszpanii, Deputowani Toskańscy oświadczyć mieli Generałowi Clarke posłowi Francuzkiemu imieniem ziomioków swoich, że pragną należeć do W. Xiążęcia, alboweż podlegać pierwszemu Konsulowi, na wzór RPtey Włoskiej. Clarke przyjął grzecznie deputatów; prośbę do Paryża przesłać obiecał. — Od niezakiego czasu korsarzów Afrykańskich nie widać na brzegach Włoskich; oddalili się podobno miotani nawalnością w ziemie zwyczajną; według domysłu udać się mieli ku Sardynii; z kład lękamy się odebrać wkrótce smutną wiadomość o wyładowaniu, zaborze ludu, rabunkach. — Z Malty donoszą, że Angielskie wojska podobno iuż ustąpiły z Alexandryi. Regi-



menta niektóre pójdą do Gibraltaru na załogę. O opuszczeniu Malty nic nie słyhać. — Z Turcyi donoszą że W. Sultán widząc niepomyślne powodzenie oręża swojego, zamysła wysłać do Cairu Passwana Oglou na poskromienie zwyciężkich Mammeluków. W Constantinopolu ballon kosztem Sultana zrobiony puścili na powietrze artyści Angielscy; zgromadziło się ciekawych do 30. tysięcy; obecnym był Monarcha z Ministrami; Kapitan Basza z 60. Mammelukami na koniach Arabskich; Lord Elgin i zagraniczni posłowie; podniosła się na powietrze machina półkolistymi gwiazdami ozdobna pośród okrzyków *Allah*; gdy pochyliła się nieco od wiatru, pospólstwo rozumiało że witać chce Sultana; padła na ziemię w Azyi; Monarcha i Admirał artystów hojnie obdarzyli.

*z Hagi z. Stycznia.*

Pisma nasze głoszą, że w Paryżu wielki Sędzia Minister sprawiedliwości Regnier odkrył nowy zpipek przeciw Konsulowi żateiony, który wktótę miał wybuchnąć; wiele osób areszrowano; strażę podwojono. — Za przykładem Generała Daendels idąc Dumonceau drugi komendant armii Batawskiej, ma prosić o dymisyę; na czele wojska zostaną Generał Maiorowie. — Regencya prawodawcom przełożyła potrzebę, dla ożywienia handlu krajowego, wskreszenia dawney ustawy, która okretem na półów śledzi wychodzącym 700. zł. hol. nadgrody przeznaczyła. — Xiążę Salm odzyskawszy dobra swoje na lewym brzegu Reau, pospieszył do Paryża, gdzie iak słyhać między Trybunami ma zasiadać. — W Anvers obywatele uzbraiają wczesnie kompanie ochotników konnych na przyjęcie Konsula. — Od Gubernatora Jaassen rapport przyszedł, że osadę Przygórką dobrej nadziei przyjął z rąk Angielskich w stanie kwitującym nad nadzieię.

D. 4. Zmyślona była pogłoska, że liczna dywizya wojsk Francuzki waisć miała do służby Batawskiej, i kosztem naszym oporzadzona, zostać w kraju na zeldzie. Rzeoz pewna że po wysięciu pod żagle do Louisiany Generała Victor, niewiele żołnierza obcego tu zostanie. — Między Bruxelles i Louvain Generał Belliard wytknął oboz wielki, do którego ma się zgromadzić wiele regimentów konnych i pieszych, podobno na przyjazd Konsula wkrótce spodziewany. Upredzągo do Bruxelles Minister Chaptal, do Anvers, Decrés morskiego Departamentu. Generał Montrichard w Breda założył mieszkanie; garnizony Francuzkie zastępować będą twierdze: Breda, Bergopzoom, Boisleduc, Utrecht. Fortyfikacye w Juliers ogromnie będą kończone na wiosnę; toż samo rozumieć trzeba o mowych w Venloo; nie licząc 3. batalionów saperów, kazano do roboty użyć wiele tysięcy kopaczów, i innego rzemieślnika. Gdy tym sposobem utwierdza się RPtą od ładu, nie zapomina o pomnożeniu morskiej potęgi. Lasy Belgiokie najbardziej rozległy Soignes między Mons i Bruxelles, obficie dostarczaia wybornego drzewa do budowy okrętowej, osobliwie dębów. Oprócz wyciętego, wiele teraz wycinać ieszcze kazano, które kanałami do Anvers, ztamtąd Oceanem do Brestu i innych portów będzie przesłane. Dawniey Batawowie tu drzewo zakupowali dla siebie; lecz rząd Francuzki zabronił wywozu za granicę.

W Departamentach dawney Francyi układaia się teraz listy obywatelów, którzy największy podatek wnoszą do skarbu, celem uformowania zgromadzeń elektoralnych. Tu się pokazało z niemalém podziwieniem Francuzów i postronnych, że po całym kraju naybogatszymi ieszcze właścicielami są dawna Szlachta; chociaź rewolucya tak straszliwą w majątkach przemianę sprawiła. Dzieło wiekami ugruntowane wzruszyć można, zniszczyć trudno. Wprawdzie liczne i obszerne dzierżawy Szlacheckiego Stanu zkonfiskowane i przedane zostały; nie przeszły jednak w całości swojej do nowych dzier-

zawców; lecz podzielone na cząstki małe, z bogaciaią niezliczone tysiące rolników pracowitych i przemyślnych. — Pożar w Gothemburgu trwał godzin kilkanaście; naypiękniejsza część miasta w perzynę poszła; blisko 5. tysięcy mieszkańców nie mają teraz żadnego zchronienia. Szkoła wynosi 2. milliony talarów; nikt przecie życia nie ztracił. — Generał Victor siadł iuż na okręt z całym sztabem; d. 15. całe wojsko będzie na morzu 50. statków naięto do przeprawy. W Amsterdamie umarło w r. 1802. 7386. osob; w reformowanych i Luterskich kościołach ochrzczono dzieci 4465, zaslubionych par 2354. (W Berlinie narodzonych 6666, umarłych 5963.)

*Od granic Szwaycarskich 30. Grudnia.*

Generał en chef Ney dawał w Berne wielką biesiadę dla Senatorów, rządców, Ministrów Szwaycarskich i zagranicznych posłów. 22 armaty z Schwitz zprowadzone do tego miasta, do Lausanne odesłano; tamże za dni kilka poydą działa Berneńskie, z Zurich, Lucerne, których insurgenicy przeciw ziomkom używali. W Cantonie Zug pokazała się teraz liczna rozbojników gromada; Prefekt udał się do rządu z prośbą ażeby mieszkańcom wrócono wydarty oręż, na własną obronę. Planta Prefekt Grisonów iedzie do Paryża, prosić mając imieniem wszystkich gromad, ażeby całe Szwaycary ieden i nie rozdzielny naród zkladaly, albo też do RPtey Francuzkiej były przyłączone; toż samo jest życzenie 14 gromad Cantonu Zurich. Deputowani na Consultę kontenci są nieskończenie z przyięcia swojego w Paryżu. Generał Rapp dawał wszystkim uczte wspaniałą; spodziewaia się zakończyć, wielkie dzieło w 4 tygodniach, które niemieszkaiać ma być ogłoszone. W kraju Valais od d. 18 do 23 dało się uczuć kilka razy trzęsienie ziemi bez żadney szkody.

*Dokończenie o rządzie Szwaycarskim.*

Deputowani Cantonów udzielnych nie mieli w ieduo zebrani żadney władzy ogulney nad całym narodem; iakoż nie do Seymu, lecz do kazdego z osobna Cantonu Posłowie Mocarstw zagranicznych wysyłani byli. Swoim Francya listy wierzytelne dawała do kazdego Cantonu. Stanawszy w Szwaycarach, przez Kancellaryą Zurich zapraszali wszystkie Cantony do Solethurn, gdzie w swoim pałacu też listy wierzytelne oddawali Deputatom. Cały koszt dość znaczny na Seymy takowe Francya podejmowała; gdy jednak przednieysze Cantony uymę honoru i powagi narodowej w nich upatrywać zaczęły; r. 1787 Ludwik 16 zwoltywać przestał. Odtąd Ambassador Francuzki oddawał ieden tylko list wierzytelny Cantonowi Zurich, teń innym kom unikował.

Seymy coroczne odbierały rachunek od rządzących dzierżawami spólnie do wielu Cantonów należącymi, roztrząsały ich administracyę; słychały skarg od poddaństwa, usmierzały spór zaszyły pomiędzy Cantonami lub przymierzoniemi; odpowiadały na propozycye od Mocarstw postronnych podane, stanowiły cokolwiek z dobrem było związku Szwaycarskiego w ogulności. Deputowani na tych Seymach nie mieli władzy nieokreśloney. Wiązała ich instrukcya. Cóżkolwiek uradzili wszyscy razem, każdy Canton mógł to przyiać lub odrzucić nawet przy mierza i traktaty z postronnymi, bez naruszenia jednak bezpieczeństwa powszechnego, i związków iakie między Cantonami zachodziły. A iesli przyczyna zwolania Seymu wczesnie wiadoma nie była, ieżeli rzeczy zdarzyły się nie przewidziane, Deputowani nie nie stanowiąc obowiązani byli propozycye podane przesyłać do swoich Cantonów. Taka była Koostytucya Szwaycarów, takie Seymy; wszystkich razem wola nie była tu prawem dla żadnego. Przy-  
stapmy teraz do Konstytucyi szczegulnych.

Zurich religii reformowanej. Miasto stoleczne kraiem rządzilo; 13 pokoleń onego pra-

wo miały obierać osoby do Administracji najwyższej; Canton cały poddaństwo składał. Rada liczyła 212 osób z dwoma Burmistrzami koleją z 13 pokoleń wziętymi; z tych jedno było szlachetne, inne miejskie. Rada dzieliła się na mniejszą z 50, i większą z 162 osób; ta wybierała 12 do tajnej rady.

**Berne religii reformowanej.** Do rady powszechnej wchodziło tu Konsyliarzów 200, 89 Assessorów. Dwa urzędnicy, Avoyers nazwani koleją corok prezydowali. Z tej liczby wybierano 27 Senatorów czyli mniejszą radę, do której należała władza wykonawcza; nieczynna skoro tylko rada wielka się zgromadziła. Z tej obierano 9 osób do rady tajnej, która ułatwiała interessa, jakich wszystkim obowiązać się nie godziło. Senat przywoławszy mężów 16 z rady wielkiej obierać zwyki osoby rządowe z 12 pokoleń czyli bractw miasta Berne; to więc panującym było; cały Canton poddany. Rada wielka obierała Senatorów nowych na miejsce ubitych.

**Lucerne religii Katolickiej.** Władza najwyższa należała do rady ze stu osób wybranych z mieszczan miasta stołecznego; Canton do rządu nie wchodził. Dwóch Avoyers corocznie koleją prezydowało. Z Rady wybierano 36 Senatorów czyli radę mniejszą; ta na dwie części podzielona, po 6 miesięcy sprawowała władzę wykonawczą.

*Reszta później.*

W Magazynie JP. Bietscha znajdują się książki Polskie nowo zprowadzone w rozmaitym gatunku; tamże przyjmuje się prenumerata na dzieło pod tytułem: Zbiór przedniejszych pisarzy Polskich drukujące się w Warszawie, którego część pierwsza wkrótce ma wyjść z pod prasy; cena czer: zł: 5.

Sąd Taxatorsko - Exdywizorski majątku Szlachetnego Konstantego Lewandowskiego Dekretem Remissyiny Sąd Główny Lit: w Roku terażniejszym 1802 Julii 14. dnia zapadłym, wyznaczony stosownie do reguł tymże Dekretem przepisanych, znajdując potrzebę obwieszczenia wszystkim Debitorów i Kredytorów pomienionego JP. Lewandowskiego, ażeby pierwsi na odpowiedź stosownych przez JPana Lewandowskiego pretensyów summowych, a drudzy do dowodu swoich należnościów, przed tenże Sąd Taxatorsko - Exdywizorski stawili się przez niniejszą publikatę. Mianowicie: W. JP. Leona Borewskiego, od którego zł: 1343. — WJP. Dowiata Prezydenta Ziem: Szawelskiego, od którego zł: 407. — W. Zaby Sędziego Brasław od którego zł: 64. — W. Pałaszewskiego Regenta Brasł: od którego zł: 109. — W. Rymszy Oboźnego od którego zł: 224. — W. Jacka Paprockiego, od którego zł: 309. — W. Kuleszy Łowczego XX. Radziwiłłów od którego zł: 30. — W. Karola Bohdanowicza od którego zł: 202. — JP. Nienartowicza Szatnego JW. Starosty Kowień: od którego zł: 200. — W. Bylińskiego Rotm: od którego zł: 130. — W. Norwickiego byw: Pod: od którego zł: 168. — W. Bobińskiego Łow: XX. Radziwiłłów od którego zł: 82. — W. Oleśka Szam: od której zł: 120. — W. Raczyńskiego Chorążego od którego zł: 49. — W. Szmygielskiego Rotm: od którego zł: 28. — W. Widakowskiego Kommissa: JW. Platerów, od którego zł: 86. — Mirbacha Konsyl: od którego zł: 447. — W. Gruzewskiego Generata od którego zł: 240. — Sukcessorów zesłego Pio-

tra Towiańskiego Horod: Wileń: od którego zł: 1123. — W. Ropeyki od którego zł: 234. — Jana Karulkiewicza Kupca od którego zł: 656. — Starozakonnego Marka Moyżeszowicza czyli Rabinowicza lub Rubiaowicza od którego zł: 300. Starozak: Peysacha Jankielowicza od którego zł: 200. — Tenże JP. Lewandowski należność sobie być mieni, niemniej Kredytorów z iakowegokolwiek bądź źródła pretentye do majątku JP. Lewandowskiego mieć mogących obwieszczać, ażeby jedni ku odpowiedzi na stosowne przez JP. Lewandowskiego summowne pretensy, a drudzy ku dowodowi swoich należnościów przed tenże Sąd Taxatorsko - Exdywizorski w Mieście Wilnie w Kamienicy Adamkowicza pod Nrem 104. sytuowanym na dzień 15. Junii roku przyszłego 1803 z potrzebnymi dowodami, sami przez się lub przez umocowanych prawne Plenipotentów nieuchybnie stawili się, zarazem się ostrzega, iż w przypadku niestawiania którejkolwiek strony Sąd Taxat: Exdyw: reguły Dekretem Sądu Gł: Lit: przepisane, chociażby w niestanności stron wyrok swój oczewisty atnowić będzie.

Francuz przybyły niedawno z Paryża do tutejszego miasta; szuka miejsca za Guwenera, prócz języka rodowitego mówi też po Niemiecku posiada też inne talenta potrzebne do edukacyi, ktoby chciał o nim powziąć wiadomość niech raczy zgłosić się do WJP. Ludwiga w korpusie Kadetów Kapitana i Inspektora.

Leopold Lipnicki Adwokat Sądu Gł: Lit: oddalając się z Wilna w Gubernią Litewsko-Grodzień: aby zaspokoił troskliwość Aktorów, których interessa były onemu poleczone, ma honor donieść, że uprosił do zastępstwa Adwokatów WW. Lipnickiego Podst: Mikulicza Kray: Białobłockiego Regenta i Wasilewskiego Regenta; a papiery oddał na ręce WW. Bartnowskiego Szamb: Zaleskiego Dworz: i Ławcewicza Skarb: Plenipotencye przy Sądzie Gł: utrzymujących do których aktorowie udać się raczą.

Opuszczone i w ruinę podane, przez Obywateli, w środku miasta Wilna i po przedmieściach Posesysy, zmuszają Magistrat Wileń: , do wydania przez niniejszą publikatę ostrzeżenie: że gdy Prawem Konst: 1764. Ru postanowionym jest; aby Posesysy w mieście Wilnie będące, ruinie podane, za nieprzystąpieniem przez Aktorów, do należnych reparacyi, przez miasto plus offerenti były sprzedawane; dla tego Magistrat, w exekucyą tego tego prawa, ogulnie wszystkich mających w tym mieście i na przedmieściach Pałace, Kamienice, Domy drewniane i Placel; a przez opieszłość ruinie i spustoszeniu pozostawione; aby naydaley do upłynienia roku, od daty niniejszey publikacyi, starali się poruynowane zreparować, a puste place należycie zabudować; ostrzega. W przeciwnym zaś zdarzeniu; Magistrat ogłasza, iż wszelkie Posesysy zruynowane, i Place puste; zajęte i przez publiczną licytatę, w skutek prawa Konst: 1647. sprzedawane będą. 1802. Julii 2. dnia.